

શ્યામાએ આંખો ખોલી. ડોક્ટર્સ રૂમના આછા બ્લૂ રંગના પ્રકાશમાં ધોળી દીવાલો પણ ભૂરી દેખાતી હતી. આખા રૂમ ઉપર જાણે ભૂરા રંગની ચાદર ઢાંકી દીધી હોય એમ ફર્નિચર, વસ્તુઓ, કાર્પેટ, ફર્શ બધું જ બ્લૂ રંગનું દેખાતું હતું. શ્યામાએ ટેબલ પર પડેલા મોબાઇલને હાથમાં લઈને સમય જોયો, બે ને દસ... એ.એમ.

હોસ્પિટલની કાયની મોટી બારીઓ પર લગાવેલી ફિલ્મને કારણે બહારનો પ્રકાશ ભીતર આવતો નહીં. સતત એક ભયજનક શાંતિ અને ધીમી ચહલપહલનું વાતાવરણ રાત-દિવસનો ફરક ભુલાવી દેતાં. આઈસીયુની બહાર ચોવીસ કલાક જુદા જુદા ચહેરા પર એકસરખો ભાવ ધરાવતા થોડા લોકો સતત બેસી રહેતા... શ્યામા આવા જ વાતાવરણમાં વર્ષોથી કામ કરતી હતી. એને માટે હોસ્પિટલ જ એનું કાયમી સરનામું હતું. કાર્ડિયો-પલ્મોનોલોજીનો વિષય લેવાનું નક્કી કર્યું એ દિવસે જ એના પિતા ડૉ. ભાસ્કર મજુમદારે એને કહ્યું હતું, “અંગત જિંદગી જેવું કશું નહીં રહે. દિવસ-રાત, સારા-નરસા પ્રસંગો, પરિવાર અને મિત્રો બધું ભૂલી જવાની તૈયારી હોય તો જ આ ફોર્મ પર સહી કરજે.”

શ્યામાએ ખૂબ વિચાર્યા પછી એ ફોર્મ પર સહી કરી હતી, પણ સાચું પૂછો તો એક વાર મેડિકલ કોલેજનાં પગથિયાં ચઢ્યાં પછી એને ક્યારેય, એક પણ માટે પણ ‘ડોક્ટર’ હોવાનો અફસોસ નહોતો થયો.

ડૉ. શ્યામા છેલ્લા ત્રણ દિવસથી ઘેર નહોતી ગઈ. જોકે, આવું પહેલી વાર નહોતું થયું. અવારનવાર એકાદ રાત કે વધુ રોકાઈ જવાનું બનતું. ક્રિટિકલ પેશન્ટને જરૂર હોય ત્યારે શ્યામા ઘેર જવાને બદલે અહીં, હોસ્પિટલમાંથી મળેલા પોતાના રૂમમાં જ રાત વિતાવી દેવાનું પસંદ કરતી. એનું ઘર હોસ્પિટલથી ઘણું દૂર હતું. કદાચ, ક્રિટિકલ પેશન્ટને જરૂર પડે તો ડ્રાઇવ કરીને અહીં આવતાં મુંબઈ શહેરના ટ્રાફિકમાં સહેજે 35-40 મિનિટ થઈ જાય. એણે હોસ્પિટલમાં પોતાને મળેલા ડોક્ટર્સ રૂમમાં જ પોતાનું એક નાનુંસરખું ઘર બનાવી લીધું હતું. ચાર જોડી કપડાં અને બાકીની જરૂરી વસ્તુઓ અહીં રહેતી... મોટા રૂમમાં નાનકડું પાર્ટિશન કરીને એની ઓફિસ અને આ કામચલાઉ ઘર શ્યામાએ ઊભું કરી લીધું હતું. જે ડોક્ટર્સને વારંવાર ઇમર્જન્સી હેન્ડલ કરવાની આવે એવા લગભગ બધા ડોક્ટર્સ ‘લાઇફ કેર’ હોસ્પિટલને જ પોતાનું બીજું ઘર માની ચૂક્યા હતા. બધાને ટુકડે ટુકડે ઊંઘવાની, પરિવારના સારા-નરસા પ્રસંગે ગેરહાજર રહેવાની, કોઈ પણ સમયે, દિવસે કે રાત્રે, ઘરેથી કે પારિવારિક પ્રસંગોમાંથી ઊભા થઈને હોસ્પિટલ તરફ દોડવાની ટેવ પડી ચૂકી હતી. ‘લાઇફ કેર’ મુંબઈ શહેરની ખૂબ પ્રતિષ્ઠિત અને જાણીતી ટ્રસ્ટ હોસ્પિટલ્સમાંની એક હતી. મુંબઈના હોશિયાર અને તબીબી વિજ્ઞાનમાં પોતાનું નામ કાઢી ચૂક્યા હોય એવા ઘણા ડોક્ટર્સ ‘લાઇફ કેર’ સાથે સંકળાયેલા હતા.

ડૉ. ભાસ્કર મજુમદારનું એકમાત્ર સંતાન હતી, શ્યામા. પિતાનો બંગલો, કરજતમાં જમીન અને વારસામાં ખૂબ ધન મળવાનું હતું... એણે મનોમન નક્કી કર્યું હતું કે, પ્રાઇવેટ હોસ્પિટલ અફોર્ડ ન કરી શકે એવા દર્દીઓને પણ ઉત્તમ સારવાર મેળવવાનો અધિકાર છે. એણે પોતાનું જ્ઞાન પૈસાને બદલે સેવામાં કામે લગાડ્યું હતું.

‘લાઇફ કેર’ હોસ્પિટલ ટ્રસ્ટની હતી એટલે દર્દીઓ પણ વધારે જ હોય. ડૉ. ભાસ્કર મજુમદાર પોતાની દીકરીની મજાક કરતા, “પગાર ઓછો ને કામ વધારે... એના કરતાં મારે ત્યાં આવી જા. હું આનાથી ડબલ પગાર આપીશ, ને કામ અડધાથી પણ ઓછું...” ભાસ્કરભાઈની રમૂજવૃત્તિ અદ્ભુત હતી.

શ્યામા પણ પિતાની જેમ જ ખુલ્લા દિલે હસી શકતી, “મારે તો કામ વધારે કરવું છે, ને પૈસાની ક્યાં જરૂર છે? મારાં બધાં બિલો તો તમે ચૂકવો છો” શ્યામા કહેતી, ને ડાઇનિંગ ટેબલ પર પિતા-પુત્રીનું હાસ્ય ગુંજતું. ડૉ. ભાસ્કર મજુમદાર જનરલ સર્જન હતા ને શ્યામાનાં મમ્મી ડૉ. પ્રીતિ મજુમદાર ઓપ્થલ્મોલોજિસ્ટ (આંખનાં ડોક્ટર) હતાં. દુર્ભાગ્યે, એ લાંબું જીવ્યાં નહીં. મા ફેફસાંની બીમારીમાં ગઈ એટલે શ્યામાએ કાર્ડિયો-પલ્મોનોલોજી પસંદ કર્યું. જોકે, શ્યામાને ડોક્ટર થતી જોવા એ હાજર નહોતાં. માની ગેરહાજરીમાં પિતા-પુત્રી એકબીજા સાથે સરસ રીતે જીવતાં શીખી ગયાં હતાં. આમ પણ, બંને એટલાં બિઝી રહેતાં કે, ઘરનો ખાલીપો એમને બહુ નડતો નહીં!

અઠવાડિયાની બે રાત તો શ્યામા હોસ્પિટલમાં જ વિતાવી દેતી. વીકલી ઓફ દરેક વખતે મળે જ, એવું નક્કી ન હોય. જનરલ સર્જન પિતાના કામના સમય પણ વિચિત્ર, એટલે બંને જણાં દરરોજ એકબીજાને મળે, એવું બનતું નહીં. શ્યામા એકદમ એના પિતા જેવી હતી, તબીબી વ્યવસાયને સમર્પિત. એને એના કામના કલાકોનો કદી થાક લાગતો નહીં. શ્યામા 15-20 મિનિટની પાવરનેપથી ફરી પાંચ-છ કલાક કામ કરવાની તાજગી અનુભવી શકતી.

આજે પણ 15-20 મિનિટની ઝપકી પછી શ્યામાની આંખો ખૂલી. રાતના બે ને દસ થયા હતા. પોતાની ઈઝી ચેરમાંથી ઊભી થઈને એ બહાર આવી. નર્સ સ્ટેશન ઉપર બે છોકરીઓ સ્કાય બ્લ્યૂ યુનિફોર્મમાં બેઠી હતી. એક પોતાના મોબાઇલમાં ઇઅરફોન સાથે કોઈ વિડિયો જોઈ રહી હતી ને બીજી કોમ્પ્યુટર પર કશું કામ કરી રહી હતી. બીજી બે નર્સીસ નર્સ સ્ટેશનની ખુરશી પર બેસીને તંદ્રામાં આંખો મીંચીને થાક ઉતારી રહી હતી. આઈસીયુની બહાર ગોઠવેલી બેન્ચિઝમાં દર્દીઓનાં સગાં થોડું ઊંઘતાં, થોડું જાગતાં બેઠાં હતાં. કોરિડોર ખાલી હોવાને કારણે વધારે લાંબો લાગતો હતો. છેલ્લા 48 કલાકથી એકધારો વરસાદ પડતો હતો. ગ્લાસ વિન્ડોઝ પરના બ્લાઇન્ડ્સ ખુલ્લા હતા. કાયની મોટી બારીઓની બહારની સપાટીઓ ઉપર પાણીનાં ટીપાં અને અંદરની સપાટી પર ધુમ્મસ જામી ગયું હતું. બહારનું કશું દેખાતું નહોતું. આઠમા ફ્લોરના સન્નાટામાં ગ્લાસ વિન્ડોઝની બહાર સાંબેલાધાર વરસી રહેલા વરસાદનો

અવાજ વધુ ભયાનક લાગતો હતો. વચ્ચે વચ્ચે વાદળનો ગડગડાટ અને વીજળીનો ચમકારો આખા ફ્લોર ઉપર ઝળહળાટ પાથરી જતો હતો.

શ્યામાએ સરસરી નજર નાખીને બંને હાથ ઊંચા કરી આળસ મરડી.

આઈસીયુના કાચના દરવાજાને ધક્કો મારી એ અંદર પ્રવેશી ગઈ. પાછળ દરવાજો ડોર ક્લોઝરથી બંધ થઈ ગયો.

પાવને પડખું ફેરવ્યું. એની બાજુની પથારી કરચલી વગરની અને સ્વચ્છ હતી. ઓઢવાનું પગ પાસે વાળીને મૂકેલું હતું. બેડરૂમ અત્યંત એસ્થેટિકલી સજાવેલો અને વ્યવસ્થિત હતો. નકશીકામ કરેલા ઓન્ટિક પલંગની પાછળની તરફ એક બ્લેક એન્ડ વાઈટ તસવીર હતી. એ તસવીર ઉપર સેટ કરેલી પિક્ચર લાઈટને કારણે તસવીરમાં હસતા બંને ચહેરા ચમકતા હતા. એક ચહેરો ડૉ. શ્યામાનો હતો અને બીજો પથારીમાં સૂતેલા પાવનનો.

પ્રમાણમાં દેખાવડી કહી શકાય એવી પણ રંગે સહેજ ઘઉંવર્ણી, નમણું નાક અને ચમકતી ત્વચા ધરાવતી શ્યામાની મોટી ભાવુક આંખો, બત્રીસે દાંત દેખાય એવું દિલ સુધી પહોંચી જતું સ્મિત... તસવીરમાં સાથે પાવન હતો કોઈ પણ ઉંમરની, કોઈ પણ સ્ત્રીને બીજી વાર પોતાના તરફ જોવા મજબૂર કરી દે એવો હેન્ડસમ હતો, પાવન! એની જાડી ઘાટી મૂછો, વાંકડિયા વાળ અને ગોરી ત્વચાની ગુલાબી ઝાંચ એના ચહેરાને કોઈ જુદી જ આત્મા આપતાં હતાં. ભારતનું એવું કોઈ શહેર નહીં હોય જ્યાં પાવનનાં હોર્ડિંગ ન લાગ્યાં હોય! લગભગ બધી મોટી બ્રાન્ડ્સનાં એન્ડોર્સમેન્ટ માટે એજન્સીઝનો ફેવરિટ મોડેલ હતો, પાવન માહેશ્વરી.

એ જ્યારે શ્યામા સાથે પરણ્યો ત્યારે હિન્દુસ્તાનની કેટલીય છોકરીઓનાં દિલ તૂટ્યાં હતાં! કરોડો ફેન્સે એને પૂછ્યું હતું, “આવી છોકરી સાથે કેમ પરણ્યા? યૂ આર સો હેન્ડસમ... એન્ડ શી ઇઝ સો ઓર્ડિનરી!” પાવને પોતાના ફેસબુક પેજ પર શ્યામા સાથેનાં લગ્નની તસવીરો શેર કરીને લખ્યું હતું, “શી ઇઝ માય સોલમેટ. શી ઇઝ માય બીઈંગ. શી ઇઝ માય લાઈફ સપોર્ટ સિસ્ટમ.”

વાત સાચી હતી. શ્યામા મેડિસિનમાં ભણતી ત્યારથી પાવન એની સાથે લગ્ન કરવા માટે એની પાછળ લાગી ગયો હતો. એક કોમન ફ્રેન્ડની પાર્ટીમાં મળ્યાં હતાં, બંને જણાં. શૌર્ય માહેશ્વરી. પાવનના કાકાનો દીકરો શ્યામાનો સ્કૂલનો દોસ્ત હતો. એના 25મા જન્મદિવસની પાર્ટીમાં બંને પહેલી વાર મળ્યાં હતાં. પાવનની આસપાસ વીંટળાતી અને એની સાથે ડાન્સ કરવા તૂટી પડતી છોકરીઓનાં ટોળાંથી દૂર બાર સ્ટૂલ પર બેસીને શ્યામા આરામથી શાંત્રિલા પી રહી હતી.

“હાય!” પાવનનો ઈગ્નો ઘવાયો હતો. આ છોકરી એની સામે જોતી પણ નહોતી! “આઈ એમ પાવન માહેશ્વરી.” એણે હાથ લંબાવ્યો હતો.

“તમને કોણ નથી ઓળખતું?” શ્યામાનું સ્મિત મિલિયન ડોલરનું હતું. એની ભાવુક અને મોટી આંખોમાં કોઈ અજબ જેવી તરલતા હતી, “શ્યામા મજુમદાર” એણે પાવનનો લંબાયેલો હાથ પકડી લીધો અને હેન્ડ શેક કર્યા હતા.

“યુ મીન ડોક્ટર શ્યામા મજુમદાર.” પાવનના ચહેરા પર સ્મિત પ્રગટ્યું હતું.

“રિસર્ચ સારું છે અને ઝડપી પણ...” કહીને શ્યામા ફરી હસી પડી હતી. પાવને મનોમન નક્કી કરી લીધું હતું કે, જે છોકરી એના ચહેરાને કે પ્રસિદ્ધિને નહીં, પણ એના વ્યક્તિત્વને ઓળખવા માગે એની જ સાથે લગ્ન કરશે. એ પછીનાં લગભગ ચાર-સાડા ચાર વર્ષ પાવને એકસરખો શ્યામાને મનાવવાનો પ્રયત્ન કર્યો હતો. અંતે, ફાઇનલી... બંને જણાં પરણ્યાં હતાં.

જોકે, એ લગ્નની ત્રીજી એનિવર્સરી આવે એ પહેલાં તો બંને જણાં જુદાં ઘરોમાં જુદા પલંગો પર જુદી પથારીઓમાં વહેંચાઈ ગયાં હતાં.

પાવન અને શ્યામા પતિ-પત્ની હોવા છતાં પાવનની બાજુની પથારી છેલ્લા આઠ મહિનાથી આમ જ કરચલી વગરની અને ખાલી રહેતી હતી. શ્યામા છેલ્લા આઠ મહિનાથી એના પિતા ડૉ. ભાસ્કર મજુમદાર સાથે રહેતી હતી, ને પાવન આ ઘરમાં.

ઘરની બહાર હજી બંનેનાં નામની નેમપ્લેટ અકબંધ હતી, ને ઘરની ભીંતો પર બંનેની તસવીરો પણ મુસ્કુરાતી હતી. બસ! ઘર, શ્યામા વગરનું... હતું. પાવન પણ માત્ર રાત્રે ઊંઘવા પૂરતો ઘરે આવતો. શ્યામા વગરનું ઘર એને પણ ઘર નહીં, મકાન લાગતું... પણ, શ્યામાને પાછી આવવાની વિનંતી કરવા જેટલી એનામાં હિંમત નહોતી. જે કંઈ બન્યું હતું એને માટે પાવન પોતાની જાતને જવાબદાર માનતો હતો. એણે જે રીતે શ્યામાનો સાથ આપવો જોઈતો હતો એ રીતે મજબૂત બનીને પોતે એની સાથે ઊભો ન રહી શક્યો એ માટે એ હજી પણ અપરાધી માનતો હતો પોતાની જાતને! પોતાની કારકિર્દી અને શ્યામાના આત્મગૌરવ વચ્ચે જ્યારે પસંદગી કરવાની આવી ત્યારે પોતે ખોટી પસંદગી કરી છે એ એને સમજાતું હતું, પણ હવે પરિસ્થિતિને બદલી શકાય એમ નહોતી.

પાવને પોતાના સેલફોનમાં ઘડિયાળ જોઈ. બે ને પંદર... એ ઊભો થયો. રસોડામાં જઈને ફ્રિજ ખોલ્યું. ઠંડા પાણીની બોટલ લઈને એક શ્વાસે લગભગ અડધી બોટલ પાણી ગટગટાવી ગયો, પછી ડ્રોઈંગ રૂમમાં લટકતા સિંગલ હીંચકા પર બેસીને એ બારીની બહાર જોઈ રહ્યો. છેલ્લા 48 કલાકથી વરસાદ અટક્યો નહોતો. બારીમાંથી દેખાતો મરીન ડ્રાઈવનો રસ્તો અને સામે ઊછળતો-પછડાતો સમુદ્ર અંધકારમાં ભયાનક લાગતો હતો. પસાર થઈ જતી એકલદોકલ ગાડીઓ અને સ્ટ્રીટ-લાઈટના ચકરડામાં દેખાતાં વરસાદનાં અનરાધાર ટીપાંને ક્યાંય સુધી જોતો રહ્યો, પાવન!

શ્યામા જ્યારે અહીં રહેતી ત્યારે આવી વરસાદી રાતોએ જો એ ઘરમાં હોય તો બંને જણાં

વિશાળ બાલકનીમાં બેસતાં. પાવન એની સ્પેશિયલ ફિલ્ટર કોફી બનાવતો... બીજે દિવસે વહેલી સવારની ડ્યુટી હોય તો પણ શ્યામા અને પાવન આવી ભીની રોમેન્ટિક રાતો ગેલરીમાં બેસીને વાતો કરતાં. આજે આખા ઘરમાં મૂઝવી નાખે એવો સન્નાટો હતો. વરસાદનો અવાજ એકધારો સંભળાતો હતો. કાચની બારીઓ પર અફળાતાં પાણીનાં ટીપાં પાવનને વધુ બેચેન કરી રહ્યાં હતાં. એણે સેલફોન ઉપાડ્યો... એક વાર શ્યામાને ફોન કરવાનો વિચાર આવ્યો એને, પણ પછી એણે જ એ વિચારને ભૂંસીને સેલફોન ઊંઘો મૂકી દીધો.

એવું નહોતું કે, પાવન અને શ્યામા વચ્ચે વાત જ નહોતી થતી... પરંતુ, આવી મેઘલી રાત્રે, 'તું મને યાદ આવે છે!' એવું કહેવાના સંબંધો ઉપર જાણે પરિસ્થિતિનાં જાળાં બાઝી ગયાં હતાં. પાવન ફરી પલંગમાં પડ્યો. બેડસાઇડ ઉપર મૂકેલો લેમ્પ ચાલુ કરીને એણે એક પુસ્તક હાથમાં લીધું. જ્યાં સુધી ઊંઘ ન આવે ત્યાં સુધી આડાઅવળા વિચાર કરવાને બદલે એણે વાંચવા માંડ્યું.

